

TIMÓTEUS 1. LEVÉL

- Prekopa István -

Bevezetés

Nehéz rekonstruálni az Apostolok Cselekedetei utáni történéseket az első század végéig, mindössze Pál leveleiből, és az egyházatyák írásaiból lehet következtetni ennek az időszaknak az eseményeire.

Pál bebörtönzése után megváltozott a helyzet, egyre kevésbé tudta ellátni a misszió feladatát, és egyre inkább rászorult arra, hogy hűséges munkatársai folytassák az általa elkezdett munkát.

Szerzőség

Némelyek vitatják Pál szerzőségét azon az alapon, hogy szókészletük, stílusuk és tartalmuk különbözik a többi páli levéltől. Ezek viszont a körülményekkel együtt változhatnak, és Pál életrajzi adataival való egyezésük nem hagy kétséget a felől, hogy valóban Pál a pásztori levelek szerzője.

Pásztori levelek

A pásztori levelekhez soroljuk, a Timótheushoz írt két levelet, valamint a Titushoz írt levelet, melyek a börtönök alatt születtek, és hű követőinek, az Egyház vezetőinek írta Pál.

Pál valószínűleg megjelent a császár előtt első kihallgatása alkalmával, és ezután egy ideig szabadon működhett. A pásztori levelekben az utazások leírása nem fedti az ApCsel beszámolóját, Pál ezeket a leveleket később írta, amikor egy időre kiszabadult.

A pásztori levelek között is van némi időbeni különbség, az 1. Timóteus és a Titus levél munka és utazás közben mutatja be, míg a 2. Timóteus levél már egyértelműen a véget jelenti Pál számára:

2Tim 4:6-7

Mert én immár megáldoztatam, és az én elköltözésem ideje beállott. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.

A pásztori levelek szorosan összetartoznak, hasonló körülmények között ugyanaz a személy írta őket. Ezért alkalmasak arra, hogy általuk betekintést nyerjünk abba, hogy milyen volt az Egyház helyzete a keresztény kor hetedik évtizedében.

A levelek értékes forrásoknak tekinthetők az adott időszakra vonatkozólag, vagyis az apostoli kor vége és az intézményesedés kezdete közötti időszakot tekintve.

A tévtanítások megjelenése

A tanításbeli elhajlásokkal szembeni fellépés Pál szinte minden levelében tetten érhető. A Galata levélben a törvényeskedés, az 1.Korinthusi levélben a test feltámadásának tagadása, a Kolossei levélben valamilyen filozófia befolyása érhető tetten.

E veszélyek miatt a pásztori levelekben nagyobb hangsúlyt kap a hitvallás kinyilatkoztatása, mint a korábbi levelekben. Az akkori Egyház kezdte hitét világos, közérthető fogalmakban kifejezni. Ezért szerepel gyakran az 'igaz beszéd' és az 'egészséges beszéd' vagy 'egészséges tudomány' kifejezés a levelekben:

1Tim 1:15 *Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én.*

1Tim 3:1 *Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kíván, jó dolgot kíván.*

1Tim 4:9 *Igaz ez a beszéd, és méltó, hogy mindenképpen elfogadjuk.*

2Tim 2:11 *Igaz beszéd ez. Mert ha vele együtt meghaltunk, vele együtt fogunk élni is.*

1Tim 6:3 *Ha valaki másképpen tanít, és nem követi a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédeit és a kegyesség szerint való tudományt,*

2Tim 1:13 *Az egészséges beszédeknek példáját megtartsd, amiket én tőlem hallottál, a Krisztus Jézusban való hitben és szeretetben.*

2Tim 4:3 *Mert lesz idő, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtjenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük;*

Ekkor kezdett kialakulni az Egyháznak, mint intézménynek az öntudata, de ez nem vált gépies szervezetté, sem lezárt hierarchiává. A tartalom fontosabb volt, mint a keret, a szellemi élet és erő fontosabb volt, mint a rítus.

A missziós lelkület továbbra is igen erős maradt, és az üldözések és tévtanítások ellenére az Egyház továbbra is gyorsan növekedett.

TIMÓTEUS LEVÉL

Bevezetés

Pált a császár előtti első védekezése alkalmával valószínűleg felmentették, és ezután újakezdte missziói tevékenységét. Lehetőséget kapott arra, hogy meglátogassa az ázsiai gyülekezeteket. Ekkor írta ezt a levelet Timóteusnak.

Timóteus életrajza

- Lisztrában született, apja görög, anyja zsidó volt, zsidó hitben nevelték fel, és tanították neki az Írásokat.
- Pál a 2. útján vette maga mellé, és Timóteus ez után végig vele maradt. Macedóniában, Achájában és Efézusban is a segítőtje volt, sőt Rómában is, Pál első bebörtönzése idején, mivel neve szerepel a Kolosséi és a Filemonhoz írt levélben is.
- Pál élete vége felé csatlakozott hozzá Rómában, majd ő is börtönbe került, ahonnan megszabadult.
- Timóteus megbízható, de nem túl erős személyiség volt. A hozzá írt levelek bátorításul szolgáltak, hogy megerősítsék őt, a Pál által ráruházott feladatban.

A levél vázlata - Tanácsok egy fiatal vezetőnek

1.	Köszöntés	1,1-2
2.	Bevezetés	1, 3-17
	Az efézusi veszély	1,3-11
	Pál tapasztalata	1,12-17
3.	A hivatalos megbízatás	1,18-4,5
	Célja	1,18-20
	Az imádságra vonatkozóan	2,1-8
	A nők istentiszteleti magatartására vonatkozóan	2, 9-15
	A püspök tisztére vonatkozóan	3,1-7
	A diakónus tisztére vonatkozóan	3,8-13
	Megjegyzés	3,14-16
	A hitehagyottakról	4,1-5
4.	Személyes intések	4,6-6,19
	Egyéni viselkedésről	4,6-16
	Különböző csoportokról	5,1-6,2
	Özvegyek	5,1-16
	Vének	5,17-19
	Visszaesők	5,20-25
	Rabszolgák	6,1-2
	Tévtanítók	6,3-8
	Pénzimádók	6,9-10
	A saját hitvallásáról	6,11-16
	A vagyon felhasználásáról	6,17-19
5.	Záró üdvözet	6,20-21

Tartalom

Vezetői felelősségek

Mint már említettük, tévtanítások ütötték fel a fejüket ezekben a gyülekezetekben, ezért ebben a témában is buzdítja Timóteust, hogy álljon helyt, mint vezető:

1Tim 1:3-4

Amiképpen Macedóniába menetelemkor kértelek téged, hogy maradj Efézusban, hogy megmondjad némelyeknek, ne tanítsanak más tudományt, Se mesékkel és végehossza nélkül való nemzetségi táblázatokkal ne foglalkozzanak, amelyek inkább versengéseket támasztanak, mint Istenben való épülést a hit által.

Mások erkölcsi bűnökbe süllyedtek bele, akiket szigorúan meg kellett fegyelmezni:

1Tim 1:19-20

Megtartván a hitet és jó lelkiismeretet, melyet némelyek elvetvén, a hit dolgában hajótörést szenvedtek; Kik közül való Himenéus és Alexander, kiket átadtam a sátánnak, hogy megtanulják, hogy ne káromkodjanak.

Az Egyház szerveződése

A kereszténység mozgalomként indult, majd kezdett kialakulni a szervezeti felépítése. Ez önmagában nem volt baj, hiszen maga az Úr rendelt az Egyházban különféle szolgálati ajándékokat, vezetőket, és az Úrtól vannak a helyi gyülekezetek, közösségek is!

1Tim 3:15

De ha késném, hogy tudd meg, mimódon kell forgolódni az Isten házában, mely az élő Istennek egyháza, az igazságnak oszlopa és erőssége.

A gond az volt, és ez ma is aktuális gond, hogy szép lassan állandó, vissza nem hívható tisztségek alakultak ki, és ezeket pozíciónak, magas állásnak, presztízsnak, pénzszerzési lehetőségnek tekintették, nem pedig annak, aminek adattak, vagyis szolgálati területeknek, felelősségnek és munkának.

Három csoportról beszél az Ige az Egyházban:

1. Presbiterek

választottak presbitereket, akik a szellemi vezetés terheit és felelősségét hordozták az Egyházban. Szinonim fogalmak: presbiter, vén, felvigyázó, püspök, ezek majdnem mindig többes számban szerepelnek az Igében, tehát csapatmunkában gondolkodtak.

2. Diakónusok

a világi vezetők voltak, pénzügyekkel, asztalok körüli szolgálatokkal foglalkoztak. Jellemző, hogy az első diakónusok mind Szentlélekkel és hittel teljes férfiak voltak!

3. A hívők sokasága

akik maguk is mindnyájan papok, és szolgálnak az Istennek mindenféle területeken, különféle szellemi áldozatokkal, más-más szellemi ajándékokkal.

Az özvegyasszonyok

1Tim 5:9-10

Özvegyasszonyul hatvan éven alul levő meg ne választassék; egy férj felesége lett legyen, Akinek jó cselekedetéről bizonyága van; ha gyermeket nevelt, ha vendéglátó volt, ha a szentek lábait mosta, ha a nyomorultakon segített, ha minden jó cselekedetben foglaltos vala.

Az özvegyasszonyi státuszt azért vezették be a gyülekezetben, hogy eltartsák és segítsék őket, hiszen nekik semmi bevételi forrásuk nem volt. Az Egyház így töltötte be az Igét, hogy az árvákat és özvegyasszonyokat segítsék.

Viszont lényeges kritériumoknak kellett megfelelniük, és ha ezeket betöltötte, akkor választották meg ebbe a státuszba!

Kritériumok: 60 év fölötti kor, egy férje volt, jó cselekedetekkel járt elől, gyermekeit jól nevelte, vendéglátó volt, a testvéreket segítette, a nyomorultakkal irgalmasan bánt.

Aktuális üzenet

Presbiteri követelmények

1Tim 3:1-13

Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kíván, jó dolgot kíván. Szükséges annak okáért, hogy a püspök feddhetetlen legyen, egy feleségű férfiú, józan, mértékletes illedelmes, vendégszerető, a tanításra alkalmas; Nem borozó, nem verekedő, nem rút nyereségre vágyó; hanem szelíd, versengéstől ment, nem pénzsóvárgó;

Ki a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmességben tartja, minden tisztességgel; (Mert ha valaki az ő tulajdon házát nem tudja igazgatni, mimódon visel gondot az Isten egyházára?)

Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodván, az ördög kárhozatába essék. Szükséges pedig, hogy jó bizonyága is legyen a kívülvalóktól; hogy gyalázatba és az ördög tőribe ne essék.

Hasonlóképpen a diakónusok tisztességesek legyenek, nem kétnyelvűek, nem sok borivásba merültek, nem rút nyereségre vágyók; Kiknél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel. És ezek is először megpróbáltassanak, azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.

Feleségeik hasonlóképpen tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, mindenben hívek legyenek. A diakónusok egy feleségű férfiak legyenek, akik gyermekeiket és tulajdon házaikat jól igazgatják. Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak, és sok bizodalmat a Jézus Krisztusban való hitben.

Hűség

Gyakran figyelmezteti Pál Timóteust az elhívásának betöltésére, bátorítja, hogy tartson ki a szolgálatában a nehézségek ellenére is.

1Tim 1:18-19 *Ezt a parancsolatot adom neked, fiam Timótheus, a rólad való korábbi jóvendölések szerint, hogy vitézkedjél azokban ama jó vitézséggel, Megtartván a hitet és jó lelkiismeretet,*

1Tim 4:6 Ezeket ha eleikbe adod az atyafiaknak, Krisztus Jézusnak jó szolgája leszel, táplálkozván a hitnek és jó tudománynak beszédeivel, amelyet követtél;

1Tim 4:12 Senki a te ifjúságodat meg ne vesse, hanem légy példa a hívőknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban.

1Tim 4:16 Gondot viselj magadról és a tudományról; maradj meg azokban; mert ezt cselekedvén, mind magadat megtartod, mind a te hallgatóidat.

1Tim 6:11 De te, óh Istennek embere, ezeket kerüld; hanem kövessed az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességes tűrést, a szelídséget.

1Tim 6:12 Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök életet, amelyre hívatattál, és szép vallástétellel vallást tettél sok bizonyosság előtt.

1Tim 6:20 Óh Timótheus, őrizd meg ami rád van bízva, elfordulván a szentségtelen üres beszédektől és a hamis nevű ismeretnek ellenvetéseitől;